

Ardealul

Apare Lunea, dimineața, cu ultimele informațiuni politice și știri sportive

Director:

THEODOR RECULESCU

Abonamente:

1 an: 100 lei; jumătate de an: 50 lei.
Autorități, mari întreprinderi 1000 Lei.

Redacția și administrația:
ARAD, BUL. FERDINAND 5.

De Luni, până Luni Românii străin în țara lui

S'a întors lumea pe dos, zău așa! Românii au început înfățișat să se deștepte din toropeala în care au zăcut și se grupează, în massă compactă, în jurul d-lui dr. Al. Vaida Voevod; în țară a început să ningă ca în ajunul Crăciunului, în timp ce râurile — și mai cu seamă Mureșul — mătură sate întregi depe suprafața pământului.

În fața acestor evenimente atât de puțin obicinuite, e foarte greu a face vr'un prognostic pentru ziua de mâine.

Din Nancy se anunță că în toată regiunea depe malul drept al Rinului, la Düsseldorf, Mannheim, Karlsruhe și Stuttgart, ministerul Reichswehrului a organizat divizii de poliție, a căror compunere este în totul copiată după aceea a diviziilor armatei. Noile forțe staționează astfel în însăși limita zonei demilitarizate a Renaniei și sunt gata ca la primul semnal să treacă Rinul și să ocupe militărește toată regiunea care, potrivit tratatului din Versailles, nu trebuie să aibă nici o garnizoană.

Deasemenea, toate cazărnicile din Sarrebruck și Sarrelouis, cari din 1918 erau desafectate și transformate în locuințe pentru muncitori, au fost puse din nou în stare de a fi ocupate de batalioanele de asalt înarmate. Pe tot teritoriul Saar, se instalează tabere de muncă, dar acestea sunt în realitate tabere de antrenament și de instrucție militară.

Adică, de ce ar fi avut Düsseldorf-ul numai un singur vampir și nu l-ar avea și pe dl. Hitler?

Pasagerii vaporului „Lugiangi”, au fost jefuiți de pirati. Asta în apropiere de portul Amoy, după cum a anunțat ziarele.

Dacă acești pasagerii ar fi la cutezat să vină la Arad pentru lua parte la spectacolele „cinematografelor unite”, n'ar fi avut o soartă mult mai bună.

S'apoi, noi pretindem că ne... occidentalizăm.

Dl. Göring a declarat mai deunăzi, că flota aeriană a Germaniei este cea mai modernă din lume.

Parcă frumosul Adolf nu-i cel mai... monden dintre toți cancelarii depe glob...

D. Hitler a primit în audiență pe conducătorii delegației venite la congresul internațional al filmului, în prezența d-lui Goebbels, ministrul propagandei.

D. Hitler a mulțumit membrilor congresului pentru lucrările pe care le-au realizat, subliniind „importanța filmului pentru colaborarea in-

ternațională în domeniul cultural”.

Mai ales cu o protagonistă ca Leni Riefenstahl, adăugăm noi.

Ilie Isvoranu

D. Iuliu Maniu nu va pleca în străinătate

D. Iuliu Maniu a sosit aseară la orele 11.30 în Capitală. D-sa a descins la „Athenee Palace” și azi se crede că va avea întrevedere cu d-nii Ion Mihalache, șeful partidului național-tărănesc și cu d. dr. Lupu.

Pe peron fiind întrebat de un ziarist dacă este adevărat că d-sa va pleca în străinătate, d. Maniu a răspuns că nu. D-sa a adăugat că va sta în Capitală numai câteva zile.

Vizitele d-lui Victor Antonescu la Paris

D. V. Antonescu, ministrul de finanțe al României a vizitat pe generalul Maurin ministrul de război, Germain Martin, ministrul de finanțe și Louis Marin, ministru de stat.

Violent uragan în regiunea fluviului Mississippi

— Un violent uragan, însoțit de puternice descărcări electrice s'a abătut asupra regiunii Mississippi, cauzând moartea a unsprezece persoane, alte 50 au fost serios rănite.

Dictaturadlui Mihalache

Implinindu-se un an dela fuziunea partidului lupist cu vechiul partid național-tărănesc, dl. Ion Mihalache a dat ordin ca aniversarea aceasta să se facă cu mare alai. Nimeni însă dintre membrii partidului și mai ales dintre acei cari făceau parte din vechiul partid național din Ardeal, nu a putut înțelege rostul acestei aniversări.

Acei cari cunosc trecutul politic al d-lui dr. Nicolae Lupu, în legătură cu partidul național-tărănesc, nu s'au putut entuziasma și — cu atât mai puțin — n'au putut sărbători întoarcerea d-lui Lupu. Fiecare își dădea seama că odată cu dl. Lupu va intra și dihonja în partid.

Dl. Mihai Cosma, vicepreședinte al organizației arădane, a declarat într-o ședință că d-sa e un soldat cre-

știn și orice ordin ar sosi din partea superiorului său, îl execută chiar dacă e în contradicție cu statutele.

In ultimul timp — și mai cu osebire din momentul când dl. dr. Al. Vaida Voevod a lansat formula „Numerus Valachicus” — cei mai mulți dintre politicienii români și-au dat seama că în programele lor de guvernământ trebuie să primeze interesul pentru elementul românesc.

Așa ne-a fost dat să vedem votată, sub guvernarea partidului naț.-liberal, legea pentru protecția muncii românești, iar acum, în urmă, înțelegerea dintre d-nii Gh. Brătianu și mareșal Averescu, pentru o acțiune comună în scopul amintit.

Curentul acesta naționalist nu a luat naștere din ura elementului majoritar față de minoritarii din România, așa cum cei interesați caută a înfățișa lucrurile, ci din necesitatea imperioasă de a ridica elementul autohton din inferioritatea în care a fost ținut și după 16 ani dela Unire, de către asupritorii de eri.

Dar nu e vorba numai de unguri, pentru că azi — după cum ne arată statisticile — nu ungurii neași sau ceilalți minoritari creștini sunt stăpânii marilor instituții bancare, ai întreprinderilor comerciale și industriale, ci evreii, iar în bună parte evreii maghiarizați.

Cineva vorbea despre păcatele evreilor. Ei bine, păcatul capital al lor este conservatorismul în care se încăpăținează. O tactică nenorocită au adoptat evreii: refuzul de a întinde cu bunăvoință o mână altora decât coregionarilor lor. Într-o întreprindere evreească, un evreu mediocre este preferat unui creștin capabil. Convingerea lor este că fiecare evreu trebuie să fie inteligent și capabil.

organizației arădane — s'a introdus și dictatura. Care ar putea fi bucuria organizațiilor ardelenești cu ocazia întoarcerii d-lui Lupu? Acest domn, care n'a făcut o viață întreagă decât intrigă, și-a permis a-l defăima pe dl. dr. Vaida Voevod, pe care, dealtfel, o viață întreagă l-a pizmuit.

Cei unsprezece membrii, cari formează majoritatea delegației permanente județene, prin protestul lor, și au făcut datoria, în conformitate cu dispozițiunile statutului, pentru a apăra autoritatea delegației permanente, care singură este în drept a hotărâ; biroul și președintele având doar obligația de-a executa. Numai în cazul când președintele (sau suplinitorul său) nu e mulțumit de ceiace a hotărât delegația permanentă, are dreptul să aducă hotărârea aceasta în deliberarea comi-

In schimb însă, fiecare consiliu de administrație este garnisit cu câte un politician român, a cărui calitate este abii exploatăată în interesul întreprinderii.

Deasemenea ne-a fost dat să vedem că unele dintre acestesocietăți cari erau sau afiliate unor întreprinderi din străinătate, sau lucrau cu capital străin, pe lângă faptul că realizau câștiguri fabuloase, măsluiau bilanțurile, frustrând Statul prin neplata impozitelor.

Și dacă inițierea evaziunilor fiscale se datorează lipsei totale de dragoste, de stimă și de interes a conducătorilor acestor întreprinderi față de Statul care-i găzduiește, apoi tentativa — de altfel, întotdeauna reușită — de a întinde mușamala peste aceste afaceri scandaloase — atunci când sunt descoperite — se datorește, mai mult decât imoralității anumitor funcționari de Stat, faptului că străinii dela conducerea acestor întreprinderi cunosc prea bine aluatul moral din care sunt construite caracterele anumitor funcționari ai Statului și complice la fraudă ai străinilor, ajunși în funcțiunile acestea pe căi lăturabile, sau datorită mașinațiunilor puse la cale tocmai de acești străini.

Prin urmare, în situația de azi, o selecționare a elementelor românești cari au menirea de a apăra interesele Statului nu prea e posibilă, tocmai din cauza superiorității în care se găsesc străinii din țara noastră, deci și a influenței pe care o exercită.

Dar chiar în cazul când întreprinderile acestea ar fi medii de cinste, Statul român are obligațiunea de-a sprijini elementul românesc,

de a-l face să pătrundă în aceste întreprinderi cari rulează cel mai mare capital.

Aproape toate marile întreprinderi au încăput pe mâini străine. Dar nu numai atât: în mâna străinilor se găsesc și bogățiile naturale ale țării noastre. Toate societățile pentru exploatarea forestiere sunt în mâini străine.

Iată, de exemplu, societatea „Carpatina”, cu un capital de 126 milioane și cu un beneficiu anual de 50 milioane, are următorul consiliu de administrație: Zoltan Fenyes, Otto și Richard Gröde, Oskar Kaufmann, Albert Herman, Viktor Königswarter.

Societatea pentru exploatarea pădurilor din Călățele, are un capital de 10 milioane lei și un beneficiu anual de trei milioane lei, cu un consiliu de administrație compus din: Zoltan Fenyes, Armin Senensieb, Alice Schwartz, Viktor Steinberger, Josef Weisz, Bernat Kelemen.

Soc. „Năruja”, are un capital de 5 milioane lei și un beneficiu anual de 5 milioane și un sfert (prin urmare mai mult decât 100%), cu un consiliu de administrație compus din: Zoltan Fenyes și Oskar Sarosy.

Soc. Union-București, cu un capital de 8 milioane lei și cu un beneficiu de 16 milioane și jumătate (deci un câștig de peste 200%), are următorul consiliu de administrație: M. Sipos, Eduard Ormos, Leon Schaert, Carol Altschiller.

Societatea anonimă ardeleană pentru industria forestieră, cu un capital de 5 milioane lei și cu un beneficiu

(continuarea în pag. 11)

totalului județean sau a congresului. În nici un caz însă președintele sau suplinitorul său nu are dreptul să procedeze în mod samovolnic, peste capul delegației permanente, așa cum a procedat dl. vicepreședinte M. Cosma.

Din ziua când dl. Ion Mihalache a venit în fruntea partidului naț.-tărănesc, nu se mai ia în considerare voința poporului, exprimată prin delegații și reprezentanții legali, cari constituiesc forurile statutare: delegația permanentă, comitetul și congresul și cari foruri nici nu mai sunt întrebate cel puțin, ci se execută porunca președintelui care își impune astfel voința, fără a se lua în considerare dacă aduce folos sau pagubă partidului. În felul acesta se batjocorește democrația acestui partid. Și aceasta tocmai de către d. Mihalache, care se erijează în apărător al democrației.

Românii străini în țara lui

(Urmare din pag. I-a).

de 3 milioane și un sfert, are următorul consiliu de administrație: Zoltan Fenyes, Viktor Steinberger, Al. Steinberger, Sigismund Fred, Ludovic Reich.

„Prima fabrică din Maramureș”, cu un capital de 5 milioane, are consiliul de administrație compus din: Zoltan Fenyes, Herman Sestrill, Ludovig Fülöp, Bela Fülöp, dr. Artur Klein, Martin Kationa, Adolf Jahoda, Iosef Kaufman, Alois Okunek, Abraham Herskovits.

Toate celelalte societăți forestiere sunt la fel.

Ați găsit vr'un român în consilele de administrație ale acestor mănăstiri întreprinderi? Niciunul!

Dar veți găsi desigur sute și mii printre muncitorii plătiți cu câte 20 lei pe zi, sau printre servitorii de birou, slujbe în cari nu se inghesue nici unul dintre coregionarii lui Zoltan Fenyes.

Și atunci, când un Al. Vaida Voevod, care a săngerat pentru cauza fraților săi români vine să ceară proporționalitate pentru ca și valahii să împărtășească o soar-

tă mai bună, poate fi acuzat că urăște pe minoritari?

Dar, fără a ține cont de lamentările câtorva interesați cari caută să compromită mișcarea românească, a dlui dr. Al. Vaida Voevod, toți românii sunt datori a urma calea dreaptă a lui „Numerus Valachicus” și a-i boicota pe demagogi, pe românii instrăinați, vânduți străinilor.

„Numerus Valachicus” este o cauză sfântă a românismului și trebuie să triumfe.

Pavel Novac

Comitetul Asoc. „Stația” Arad

Adunarea asoc. „Stația” din Arad, a ales următorul comitet: președinte de onoare, Băcilă Vasile, subinspector, șeful stației Arad; președinte activ, Peride Luca, șeful stației Sântana; vicepreședinți, Nedescu Pascu, șeful personalului și Dârlea Iuliu, șef de tren, Arad; secretar general, Haiduc Ioan, șeful biroului de transit Arad; casieri, Tripa Vespasian, magaziner la biroul de transit din stația Arad; cenזורi: Muntean Nicolae, Petrușă Gheorghe și Mărghișan Pavel; cenזורi supleanți: Galiș, Gheorghe, Săbău Florea; consilieri: sefi de gară: Stancu Romul, Condan I., impiegați de mișcare, Gheorghes Ioan, Cheveresă Gheorghe, Uncu Ioan; casieri, Pantelimonescu Ioan, telegrafisti, Căprucean Vasile; sefi de tren: Suciu Nicolae, Orădan Ștefan; conductori, Murg Traian, Crănic Nicolae, Simolov Manea, frânari: Cărlan Traian, Bicu Constantin; acari: Cristea Petru I.; manevranți: Haiduc Ioan, Bondar Ioan, Don Florea; scriitori de vagoane, Petrușă Teodor; magazineri: Iliș Petru, Cismaș Nicolae.

Comitetul girant îl compune d-nii: Peride Luca, Nedescu Pascu, Dârlea Iuliu, Haiduc Ioan, Pantelimon Ioan.

Supleanți: Cristea Petru I., Bondar Ioan.

BANCA VICTORIA S. A. ARAD

ACTIV

Contul Bilanț la 31 Decembrie 1934.

PASIV

ACȚIONARI		77.324.-	Capital social		80.225.000.-
Cassa			Fonduri de rezervă		
Numerar efectiv	13.553.988.-		Rezervă specială		5.512.816.-
Disponibil la B. N. R. și C. E. C.	83.174.-	13.637.162.-	Fonduri de amortizament		
Disponibil la bănci			Pentru imobile	3.410.664.-	
In țară		384.499.-	Pentru pierderi rezult. prin aplic. legii pentru lichid. dator. 7/IV. 1934 ad. art. 73	74.516.539.-	77.927.203.-
Portofoliu de titluri			Fondul de pensii al funcționarilor		8.906.204.-
I. Titluri românești			Dobânzi nerealizate la creanțe dubioase		5.611.539.-
Efecte publice val. nom. 3.550.360 real	1.757.085.-		Diferențe de curs nerealiz. la portof. de titluri		92.018.-
Titluri cot. la bursă val. nom. 1.179.600 real	958.428.-		Depuneri spre fructificare		
Titluri necot. la bursă val. nom. 3.470.950 real	777.647.-		Din țară		
II. Titluri streine val. nom. 1.411.410 real	19.234.-	3.512.394.-	La termen	45.619.103.-	
Dip. care angajate val. nom. 1.303.000 real	614.630.-		Din streinătate	12.413.721.-	58.032.824.-
Portofoliu de scont			Creditori		
Plătibil în țară			Din țară		
Cambii fără garanții	10.056.010.-		La vedere	6.064.497.-	
Cambii garantate cu mărfuri, titluri	11.229.800.-		La termen	5.789.125.-	
Cambii garantate cu ipotecă	40.454.830.-	61.740.640.-	Din streinătate	129.157.-	11.982.779.-
Cambii de circulațiune	50.219.600.-		Angajamente de reescont		
Debitori			In țară		
Din țară			La B. N. R.	8.204.330.-	
Debitori fără garanții	4.991.648.-		La Stat	165.397.205.-	
Debitori cu garanții de efecte comerciale	67.190.-		65% reducere cf. aranj. 5/X 934 ad. art. 52 din leg. conv. din 170. 654. 104 pe 3/X 1934	110.925.168.-	54.472.037.-
Debitori cu garanții de titluri	2.656.750.-		La alte instituțiuni	700.000.-	63.376.367.-
Debitori cu garanții diverse	6.092.931.-		Cecuri și ordine de plată		
Debitori improcusuați cu diverse garanții	6.067.082.-	19.969.735.-	Cu plată în țară		111.221.-
Din străinătate	94.134.-		Efecte de plată	65.350.000	
Debitori benef. de legea lichid. dator. din 7/IV. 1934. (cota rămasă)		91.711.786.-	din care 65% reducere cf. aranj. din 5/X 934 ad. art. 52 a leg. conv.	42.477.500	22.872.500.-
Pierderi rezult. din aplic. leg. lichid. dator. din 7/IV. 1934		71.970.541.-	Dividențe neridicate		55.372.-
Imprumuturi pe termen lung garanțe cu ipotecă.		8.105.497.-	Conturi transitoare		
Imobile			Interese transitoare	968.610.-	
Necesare exerc. com. de bancă și p. loc. funcționarii băncii	19.890.076.-		Diverse transitoare	150.812.-	1.119.422.-
Alte imobile	42.060.577.-	61.950.653.-			
Mobilier		631.328.-			
Conturi diverse		2.133.736.-			
		335.825.295.-			335.825.295.-

DEBIT

Contul de PROFIT și PIERDERE la 31 Decembrie 1934.

CREDIT

Cheltuieli de administrație			Dobânzi incasate		
Salarii, pensii și indemnizații	7.065.816.-		Dela portofoliul de scont	14.683.087.-	
Diverse	1.834.485.-	8.840.301.-	Dela Debitori	895.529.-	15.578.616.-
Impozite și taxe		613.208.-	Comisioane incasate		936.139.-
Dobânzi plătite			Venitul portofoliului de titluri		151.736.-
La Depuneri	169.137.-		Venitul imobilelor		1.936.942.-
La Reescont	1.165.261.-		Beneficii diverse		1.003.406.-
La Alți Creditori	532.473.-	1.866.871.-			
Comisioane plătite		98.382.-			
Amortizări					
La mobilier		40.911.-			
Diferențe de curs					
La portofoliul de titluri	3.986.375.-				
La Diverse	35.067.-	4.021.442.-			
Dotarea Fondului pentru amortizarea pierderilor rezultate prin aplic. leg. lichid. dator. agr.		4.125.722.-			
		19.606.837.-			19.606.837.-

ARAD, LA 31 DECEMBRIE 1934.

Iosif Albion
Director, expert contabil.Oliviu Sârbu
Inspector, expert contabil.Pt. contabilitate:
L. Bergmann
procurist, contabil autorizat

Consiliul de Administrație.

Antoniu Mocsonyi
Președinte.dr. Nicolae Zigre
Vice președinte.Dr. Patrichie Tiuera,
dr. Nerva Iercan,dr. Coriolan Băta,
dr. Romul Coșoiu,dr. Ioan Baltescu,
Remus Rafiroiu,dr. Ștefan Anghel,
dr. Silviu Păscuțiu.

dr. Teodor Popa

Comitetul de cenזורi.

Subsemnatul Comitet de Cenזורi am examinat Contul Bilanț și Contul de Profit și Pierdere prezent și l-am aflat în consonanță cu registrele

Brutus Păcurariu
președinte, expert contabil

Vasile Cartiș

dr. Alex. V. Cimponeriu

Dimitrie Muscan

Ituația politică în Biharia »Congresul echivocului«

— Dela redacția noastră din Oradea —

Oradea, 5. — Verificând acuratețe barometrul politic al și din județul Bihor, constatăm două mari diferențe bine distincte: a) apatia generală a partidelor; b) psihoza bolnavă a cetățenilor căutându-se pe sine în al iarmarocului „democrației” izante, desnădăjduit de soartă. Preschimbăm oamenii despre ei. Ce este acest echilibru? Zădărnici, normalizarea vieții în manifestările ei.

„Căutăm echilibru, fiindcă lipsesc. Și cum vom echilibra viața? printr-o ranversare revoluționară de jos sus. Sufletele mulțimiti obidite și triste azi în amorul ei.

Dinamica națională în marș

„Văzând aceste răsărind ca lumul deșteptător de conștiințe, torii noștri le-au întâlnit în vanele „Ardealului”. În ultimii ani valul naționalismului revoluționar a străbătut drumul, cu o dinamică națională în marș, atingând prima etapă definitivă: legea românilor instituționale de Stat, constituirea breslelor de Stat, constituirea asociațiilor creștinești, mișcări politice categorisite la dreapta, etc. Rămân de făcut celelalte etape — versiunea, Constituția, stabilizarea, cooperarea, — și — trăsătură requiemului final al democrației — această babă selifosă venind încă cu franci, din saf-ul ultimelor rezerve, slăbiciunea statelor politice de stânga, ridicarea și menținute pe bastionul politic ultimele eforturi pecuniare sănăzând ale francmasoneriei inice.

Dinamica națională în marș acednd în fine a treia etapă marșează punctul deschizător de gazuri —: forțele politice de dreapta militantă constituite teinic în blocul revoluționar al naționalismului românesc parează să ieșirele viclene concentrând comandamentul unic ideea acamii politice directoare, reclănd în din temelii viața și spiritul românii noi moderne.

2. — Politica în Bihor, totuși, mișcă. —

Intâlnirea politicienilor la „marșul lor” dela cafeneaua „Astoria” profesază necontenit diversitatea deilor lor pe tărâmul politic. La ora aceasta politică n'am hazardașor afirmația reconcilierii oamenilor, indiscutabilă chiar pe tere-nul naționalist.

Imbucurător e faptul acesta: Al-torul românizării integrale a prins Clocnirile și fricțiunile doctrinare fatal oricărei acțiuni începute, perfecționează modalitățile aplicării idreii rasiste românești.

Un fapt concludent: peste toate lacunele organice ale umanității acesteia meschine — mulți oameni politici, dela dreapta la stânga, simt românește. Deci: românizarea vieții noastre de Stat obicinuieste — ca o a doua natură — toate caracterelor mari puse în slujba necamului, România fiind a Românilor.

La Biharia politica mișcă pe 3 fâgașuri deosebite:

- curentul pentru partidele Vaida-Goga-Averescu-Gh. Brătianu;
- curentul pentru democrația liberală-naționalistă ardeleană;
- partidul maghiar exclusivist.

La liberali

Cu toate piedicile legii electorale, liberalii bihoreni se mențin onorabil la putere. Indiscutabil: prestigiul personal nefinitat al dlui Yiberiu Moșoiu, vice-președintele Camerii deputaților, lea-derul partidului liberal din întreg județul Bihor, — tem-

perează impulsivitatea ca și aroganța toredorilor din partidul liberal.

Bihorul datorează foarte mult acestui om integru care venit la guvern face gospodărie românească. Ca dovadă că numele său a pătruns dela Oradea Mare până în cabinetul consiliului de miniștri și până în forul Adunării Deputaților.

Românizarea imediată a tuturor instituțiilor de Stat, zidiri de școli românești, un ștrand, un împrumut de 70 milioane, câștigarea procesului Primăriei Oradea la Lausanne de 20 milioane, o statuie încă neinaugurată a M. S. Regelui Carol II, sunt faptele sfinte ale unui român adevărat, pe hotarul de Vest.

La național-tărăniști

Scindați în două de recenta ruptură definitivă, naționaliștii reorganizează lent cadrele încă nedumeriți din topeala ultimelor sgduiri. Sunt însă irezonabile disensiuni pe tema tacticii. Până aci, două forțe acționau ideal de armonios câștigând toate bătăliile: mandatul de deputat în opoziție fiind asigurat de câteva legislaturi consecutive d-lui dr. Ghița Crișan, fost ministru.

Ultima ruptură dela naționaliștii evident periclitează mandatul dlui Crișan, deputat astăzi. Fiindcă colaborau până ieri două luptători aprigi: dr. Crișan și dr. Petrea Popovici dând lupte mari în cele două centre: Beiuș și Vascău. Ori, în viitor, forțele acestea unite până ieri, se vor război între ele.

Obosit de hârjoana frământărilor politice neîncetate, d. dr. Crișan pleacă în Egipt, să se reîntrezeze. Partidul, greu resimțit azi, se mișcă încet dibuind căile nouilor posibilități de adaptare la situație. Dl. Traian Horia Neagu, șeful operațiilor Statului major al mihalachiștilor, mai bine zis al dlui dr. Ghița Crișan, oscilează șovăind înaintea greutăților momentului politic actual, ca dealții toți fruntașii naționaliștilor — concentrând în biroul său de lucru întreg materialul politic dinamitar pregetind din vreme marea bătălie pentru Octombrie viitor, când șeful revine în patrie.

La vaidiști

Avalanșa curentului „numerus valachiens” rosteșo lindu-se vertiginos a prins teren, dând mâine în Bihor roadă bună, însușită. Intelectuali și săteni de toate nuanțele politice aclamă entuziasmat mai ieri pe dr. Al. Vaida-Voevod conferențind la Teatrul „Rodina Maria”. Utilizând cu tactică circumstanța politică favorabilă, Doctorul Petrea Popoviciu, fostul prefect al Bihorului sub naționalist, fiind incredintat cu depline nuțeri să conducă organizația vaidistă din Bihor, constatăm pe sate un curent favorabil deschis pe față pentru d. Vaida Voevod.

Personalitate politică masivă, doctorul Al. Vaida-Voevod călit în uraganul luptelor politice — izolat astăzi vară la Valea Searcă, la

țară, cugetând îndelung în sihăstrie de unul singur, prin cărțile vremii, în curent cu toate creațiunile spiritului, contemporanității acesteia grăbite dar interesante — trăsând cu degetul pe hartă liniile atacului în etape, — partidul său creștin a deschis din plin focul cu consecințe și efecte. Scontate din vreme, mergând cu pași hotărâți către ținta finală.

Dl. dr. Petrea Popoviciu a constituit în Bihor o puternică organizație politică, cu cadre devotate.

La gogiști

Grupăți adesea la „Astoria”, partidul profesorilor discută intens politica dreptei răstălmăcindu-o cu nesfârșite argumente doctrinare, reluând un contact cu masele, captate azi de vaidiști.

Profesorii discută internabil, dinaintea „șvartului”.

La argetoianștii bihoreni

Conversiunea datoriiilor agricole radicală e programul Ununii Agrare a dlui C. Argetoianu, captând țărănimea nevoiașă care nu poate plăti nimic, dl. Mitruța Ionaș vice-șeful argetoianștilor bihoreni desvoltă o vie activitate, menținând contactul cu țărănimea. Cu fondurile celorlalte partide, argetoianștii d-lui Mitruța Ionaș, fost prefect, poate prinde un mandat.

Azi dl. Mitruța Ionaș speșează parale multe, fără de știrea d-lui C. Argetoianu, organizând întreg județul.

La 10 Mai toți parlamentarii români vor fi decorați

Cu prilejul zilei de 10 Mai toți deputații și senatorii vor fi decorați cu noul ordin al „Vulturului României”.

Acest ordin cuprinde trei grade. Sunt cavaleri ai „Vulturului” parlamentarii cu 1-3 sesiuni; ofițeri cei cu 3-9 sesiuni; comandori ceilalți.

Tablourile cu repartizarea decorațiilor au fost întocmite și înaintate mareșalului.

Gruparea vaidistă își va ține congresul general la 9 Iunie

C. Angheliescu, fost guvernator al Băncii Naționale, a prezidat aseară o consfătuire a vaidiștilor.

S'au luat hotărâri pentru manifestarea care va avea loc în Capitală la 12 Mai, când urmează să sosească în Capitală d. Vaida.

S'a hotărât ca gruparea să-și țină congresul general la 9 Iunie.

La consfătuirea de aseară nu a participat d. R. Ioanișescu.

Grațieri în ziua de 8 Iunie

Tablourile de grațieri vor fi prezentate M. S. Regelui, spre semnare, cu ocazia zilei de 8 Iunie, aniversarea restaurației.

Sub acest titlu, cotidianul „Frontul Românesc” din Capitală, comentează apelul înaintat de cei 11 membrii din totalul de 19, care făceau parte din delegația permanentă a județului Arad, arătând că recentul congres național-tărănișt ținut în sala cinematografului „Rio” din București, a fost o înălțuire de echivocuri, începând cu echivocul statutar, — statutul fiind călcat în mod flagrant.

Apelul adresat dlui Ion Mihalache, care era și președintele organizației arădane, e următorul:

Domnule Președinte!

„Subsemnații membri ai Partidului Național-Tărănesc din jud. Arad, în contra numirii delegaților la Congresul General al partidului, convocat în București, pe zilele de 22 și 23 Aprilie a. c., avem onoarea a înainta următorul

A P E L :

„Conform art. 34 din Statutul partidului, delegații pentru Congresul General se aleg de către Comitetul Județean. Ori, adunarea din 5 Aprilie a. c., care a eșuat acest act, nu era adunarea Comitetului Județean, de oarece n'au fost convocați toți membrii comitetului. CI NUMAI DELEGAȚIA PERMANENȚA, — AȘA DES- COMPLECTATĂ CUM E, — și șefii de sectoare, plus câțiva membri, așa se vede mai de înapoi.

„De aceea, au putut lua parte la această adunare în total abia 54 de inși, din cari

numai 36 sunt membri ai comitetului, IAR PRINTRE CEI 18 MEMBRI, AU FOST ȘI DE ACEIA, CARI NICI NU SUNT INSCRIȘI ÎN PARTID. Apoi din cei 36 membri prezenți ai Comitetului, un număr considerabil sunt în restanță cu plata cotizației.

„Dar și în cazul când toți cei prezenți ar fi fost membri ai comitetului și ar fi toți la curent cu plata cotizației, iar convocarea s'ar fi făcut cu observarea tuturor dispozițiilor statutare; și în acest caz, hotărârea luată ar fi nulă și neavenită, numărul tuturor celor prezenți fiind NUMAI 54 DIN TOTALUL DE 140 al membrilor care compun comitetul nostru județean, deci un număr insuficient pentru a putea aduce hotărâre valabilă, conform art. 21 din statut.

„In contra acestei proceduri ilegale și samavolnică, protestăm cu toată țaria, și cerem ca apelul nostru să binevoiați a-l supune forului în drept cu rugămintea, de a anula numirea delegaților, fiind contra dispozițiilor statutare”.

Arad, la 12 Aprilie 1935.

(ss) Aurel Birtolon, dr. Petrița Petica, dr. Alexandru Horga, Iuliu Grosorean, dr. Dimitrie Cozma, dr. Romul Laza, dr. Avram Ursuțiu, Ioan Berdan, Ioan Bogdan, dr. Alexandru Stoinescu.

Parchetul de Ilfov reia cercetările în afacerea Skoda

Precum se știe, prin acest act de trimitere în judecată Inaltel Curți de Casație și justiție a d-lui general Cihosky, conform legii responsabilității miniștrilor, s'a hotărât trimiterea în cercetarea parchetului de Ilfov și a d-lor Romul Boilă și col. Georgescu spre a se verifica amestecul lor complice în această vastă afacere, de trafic și corupție și spre a se examina sub acest raport răspunderea lor penală.

Dosarele s'au îndrumat, ca urmare, instanțelor de resort: Supremei Curți, în ce privește stabilirea răspunderii fostului ministru al apărării naționale, care a semnat știutul contract; și parchetului tribunalului Ilfov, în ce privește anchetarea d-lor Romul Boilă și col. Georgescu.

Afacerea a fost repartizată de îndată cabinetului 7 instrucție, fiind chiar pus pe rol.

Dispariția fostului director al conservatorului din Cluj

Zilele trecute profesorul de muzică d. Carol Rezik, fost director al conservatorului maghiar din localitate, a plecat din Cluj la Budapesta, pentru a concerta la radio-Budapesta.

Spre surprinderea familiei, profesorul Rezik nu s'a prezentat la radio-Budapesta și dela plecare n'a mai dat nici un semn de viață. Familia, alarmată, a reclamat cazul autorităților, spre a se face o anchetă.

Datoriile comerciale românești în Anglia

— Reducerea ratelor. — Prelungirea termenului de plată —

Ministerul de industrie și comerț a fost înștiințat că guvernul englez a consimțit să reducă ratele lunare de 60 de mij de lire, stabilite prin acordul încheiat la Londra de d. ministru Manolescu-Strunga, pentru plata areraterelor noastre comerciale din Anglia — în proporție cu reducerea cotei maxime a exportului nostru în Anglia. Se știe că prin acordul în-

cheiat guvernul englez se angajase să majoreze importul din România, dar până în prezent acest angajament nu s'a putut îndeplini, fapt care a atras după sine reducerea automată și proporțională a ratelor.

Ministerul de industrie a fost în acelaș timp înștiințat că s'a acceptat și o prelungire a termenului pentru plata ratei dela 15 Aprilie.

VIATA SPORTIVA

Universitatea—Gloria 3:1 (2:0)

ASPECTE. Fuse cam... tomnatică această Duminică a Tomii din primăvara lui 1935. In suflutele gloriștilor, negura s'a pogorât mai întunecată și de cât fulgarina d-lui colonel Chirculescu: băeții d-lui Coriolan Lupșa au suferit o nemiloasă înfrângere.

Dar d-voastră desigur nu cunoașteți secretul. Să vi-l divulgăm. De când cu președinția d-lui dr. Buteanu la „U”, jucătorii sunt supuși unui regim sever, militar: de îndată ce au descins într'un oraș străin, sunt — cum s'ar zice — încarzați... la hotel. Fiecare pas le este supravegheat. Un atlet angajat într'adiuș, păzește cârlanii de vr'un atac ce ar putea surveni din partea sexului debil.

Și după o asemenea carantină aji avut Duminică ocazia să vedefi cu cât sadism este violată... poarta adversă.

Public numeros. Prazul gâturilor întinse, cartofii căpâșnelor pleșuve, verzele rochiilor și petalele pălăriilor, erau aliniate pe polițele orânduite de inginerul Staiciu în formă de tribună. Eneruarea era mare. La cu moment dat, poporul nu-și mai dădea bine seama cine anume sunt beligeranții. Pând și vechiul sportsman Ciugan, făcea galerie pentru... Ilsa. Doctorul Miron Butaru își ținea tot timpul răsuflarea: nu și-a dilatat toracele decât de vreo patru ori (după fiecare goal). Venea Iofa Vulpe devenise... drucker-ul invizibil, in timp ce Iofa Petcu juca rolul... cavalerului fără cap și cronometru.

Intr'un raft al tribunei, doi liceni — pripășiți pe acolo din mărinișia gloriștilor, cu condiția de-a face galerie — pun țara la cale:

— L-ai văzut pe Baciu din stân-ga ce goal a tras?

— Nu-i spune baci, interveni un domn onorabil și puțin chel, e încă tânăr, iar de te aude poate se supără...

Cetățeanul

ARAD, 5. — Azi s'a disputat în localitate matchul divizionar Gloria—Universitatea.

Victoria a revenit echipei clujene care fiind mai omogenă și mai sigură în fața partii a putut învinge pe cea arădană; atacul gloriștilor nefuncționând în mod normal.

Băeții d-lui dr. Buteanu s'au dovedit a fi demni reprezentanți ai fotbalului universitar român, comportându-se și de astădată, lăudabil, fapt care ne bucură.

Gloria nu e de disprețuit. Din contră, s'a comportat satisfăcător, apărarea, cu excepția lui Variassi, bună, stăvilind multe eseri ale universitarilor. Atacul, în schimb a lăsat mult de dorit.

In general, jocul produs de cei dai combatanți a fost destul de spectaculos, având și câteva faze palpitate.

Jocul

Oaspeții deschid ostilitățile. Balanul greseste cu puțin fianta atât la o poartă cât și la cealaltă.

Mărianuț, Barbu, Dobra, Surlașiu, Ploșteanu, toți trag câte o minge peste poartă.

In min. 20 Barbu, dintr'o poziție favorabilă, silește pe Sepci să se infrebuințeze serios.

In min. 23, Ploșteanu, după ce trece de Hustig, deschide pe Baciu care centrează și Orza reia marcadnd (1:0).

Gloria reacționează. Tudor bine lansat se apropie de poartă și pasează lui Mărianuț, dar acesta bate alături.

In min. 27, Baciu, după ce schimbă mingea cu Năsturel, trimite puternic spre poartă. Mingea se lo-

vește de Variassi și picoșează în plasă (2:0).

In min. 30, Tudor demarează și ajungând la 6 m. scoothează. Sepci prinde frumos.

Universitarii, încrâind două goaluri, par a pierde din elan, dar atacul gloriștilor nu-și îndeplinește misiunea.

Restul reprizei decurge într'un joc mai mult la centru.

Arbitrul suflă sfârșitul cu 3 minute înainte.

Repriza II-a

La reluare, jocul a decurs într'un tempo încet.

In min. 22 a centrare frumoasă a lui Tudor este interceptată cu capul de Dobra și trimisă în plasă (2:1).

După marcarea acestui goal jocul prinde un tempo viu.

Baciu trage dela distanță câteva mingi periculoase.

In min. 30, Năsturel dă mingea lui Baciu care după câteva ezitări printr'o lovitură puternică plasează mingea în plasă (3:1).

Două minute mai târziu Ploșteanu pasează lui Surlașiu, Boșneac iese afară din poartă dar clujeanul trimite alături.

România—AMEFA 4:1 (1:0)

CLUJ, 5. — Cealaltă echipă divizionară arădană, jucând contra României, a trebuit să cedere la un scor categoric.

Înaintarea AMEFA-ei a jucat slab.

Au marcat: Nistor, Criza,

In min. 35, Dobra după ce primește balanul dela Mercea, îl trimite cu capul lângă poartă.

Jocul devine iarăș lamentabil, pânăce în min. 38 este declarat termina de arbitrul Petcu.

Publicul protestează și matchul continuă până la sfârșit însă fără vreo fază mai importantă.

Di. Petcu a condus slab următoarele formații:

„U”: Sepci — Borgea, Iancovici — Sărbu, Gain, David — Năsturel, Orza, Ploșteanu, Surlașiu, Baciu.

Gloria: Boșneac — Hustig, Variassi — Baici, Faur, Pecican — Tudor, Dobra, Barbu, Mărianuț, Mercea.

Universitarii s'au comportat cu toți bine contribuind fiecare în aceeaș măsură la realizarea rezultatului.

Intrucâtva Gain, David și Baciu s'au ridicat peste nivelul celorlalți. Dela Gloria s'au relavat: Hustig, Tudor și Dobra.

Arbitrajul d-lui Petcu Iosif a obligat publicul ca la sfârșitul matchului să-l hui-duiască.

Pop, Chendreanu II și Karabell.

S'au evidențiat dela învingători apărarea, Munteanu, Criza, Pop și Felecan II, iar dela AMEFA: Csajka, Dvorszak și Szurgyi.

Ripensia-CFR 2:2 (2:2)

BUCUREȘTI, 5. — Ripensia continuă cu seria eșecurilor pe când CFR se impune ca un pretendent serios la „Cupa României”.

Au marcat: Kotormani, Deheleanu, Barbu II și Attila.

CAO-Venus 3:1 (2:1)

ORADEA, 5. — Campionii naționali cari la Arad au scăpat ca prin minune cu un draw, la Oradea CAO le-a zdruncinat orice șansu de a mai deveni campioni naționali și în acest an.

Au marcat: Spielmann, Bodola, Kocsis și Sepi II.

Crișana-Unirea Tricolor 2:1 (0:0)

BUCUREȘTI, 5. — Echipa lui Baratky și-a însușit a valoroasă victorie asupra „oborenilor” prin punctele înscrite de el și Lakatos.

Pentru bucareșteni a marcat Ionescu.

Chinezul-Juventus 1:1 (0:0)

TIMIȘOARA, 5. — Rezultatul este oglinda reală a matchului. Chinezul a fost superior ca tehnică, în timp ce Juventus a jucat cu multă însuflețire.

Au marcat: Zelenak și Palmer.

In urma acestor dispute clasamentul se prezintă astfel:

Ripensia	17	11	4	2	53	28	26
Universit.	16	11	0	5	28	21	22
CAO	17	10	1	6	37	23	21
Chinezul	17	8	4	5	45	37	20
Crișana	16	8	2	6	36	35	18
Venus	15	8	1	6	37	28	17
România	15	7	3	5	23	22	17
CFR	17	7	1	9	28	35	15
Unirea-Tr.	17	4	5	8	36	38	13
Juventus	16	3	4	9	30	34	10
AMEFA	17	1	2	14	19	43	4

Divizia Națională B. Seria II.

Timișoara: ILSA—CAA 6:0 (4:0).

Lugoj: Vulturii—UDR 3:0 (2:0).

Petroșani: Jiul—CAT 0:0.

Craiova: Rovine-Grivița—RGMT 2:0 (2:0).

Campionate cat. I. Arad

SGA—Șoimii 5:0 (2:0). Au marcat Fritz (2), Körösladányi, Bellai și Cheta în propria-i poartă.

Olimpia—Sparta 5:1 (2:1).

Hakoah—Unirea 3:0 (1:0).

Întelegerea—Juventus 8:1 (3:1).

Campionate cat. I. Timișoara

Rapid—Hertha 2:1.

Banatul—Kadima 1:0.

Politehnica—Freidorf 2:1.

Fratelia—Electrică 2:1.

Itinerariu Pecica-Semlac-Șeitin

Tragedia satelor de pe granița nădlăcă

Continuând campania începută pentru lămurirea opiniei publice asupra mult discutatei chestiuni a drumurilor noastre, ne oprim, de data aceasta, la reamintirea unei intervenții făcute de Camera de Comerț din Arad, mai acum doi ani, care a lansat ideea construirii unei linii feroviare Pecica—Semlac—Șeitin—Nădlac.

Proiectul acesta a urmat după încercarea neisbită a d-lui inginer G. Ispravnic, despre care am mai vorbit în numărul trecut. Planul d-lui ing. Gh. Ispravnic era sortit uitării și din cauza relațiilor aspre între România și Ungaria. S'a spus a nume că, dacă linia prin Ungaria prezintă multe avantagii, ea fiind existentă, chiar și odată pusă în funcțiune n'ar fi decât o soluție temporară. Ungaria ori când ar fi putut interzice accesul unui tren românesc pe teritoriul ei și astfel puținele cheltueli făcute ar fi fost totuși inutile.

Problema fiind însă de mare actualitate pe atunci — s'au propus și alte soluții. Și atunci, hambarele acestor comune erau îngreunate cu pusele, dar îngreunate și acestea din cauza mijloacelor scumpe de transport, cum erau trăsurile și autobusele. Prețul acestor produse nu era o meritată răsplătire pentru brațele cari au frământat pământul.

Din toate părțile se simțea nevoia apăsătoare a liniei ferate, proiectată de ani — dar rămasă mereu în această fază iritantă.

Bieții oameni erau gata la ori ce sacrificii materiale, numai să scape de pacostea acelor rabie zise autobuse și automobile, o adevărată calamitate pentru niște cetățeni cari au cunoscut binefacerile trenului. Gradul lor de cultură refuza această stare de inapoere, mai ales că cu banii lor se puteau realiza minuni.

De aceea, ori ce idee salvatoare și ori ce plan erau bine venite, privite însă cu neîncrederea semănate de nenumeratele promisiuni ce li-s'au făcut.

Intervenția Camerii de și Industrie din Arad

Acest institut economic, îngrijorat de desfacerea nevoioasă a granelor din satele acestea, a trimis o binevoitoare adresă către primăriile din Pecica, Semlac, Șeitin și Nădlac, cerând informațiuni privitoare la dorințelor sătenilor și apelând la contribuția tuturor pentru îndreptarea situației lor disperate. Camera doria să afle cu ce sume s'ar putea înscrie aceste comune, ca să se construiască o linie ferată Pecica—Semlac—Șeitin și Nădlac.

Odată suma asigurată, Camera promitea o intervenție energică și imediată la direcțiunea generală a C. F. R., ca aceasta să înceapă ridicarea liniei.

In urma apelului primarilor, comunele Semlac și Șeitin au votat, ca un prim ajutor, suma de șase milioane lei. Nădlacul urma să între-giască această sumă până la douăzeci milioane, din ca-

re trebuia să se plădă despăgubire pentru rile oarecum expropriate unde ar fi fost trasat și plata orelor de lucru.

Din partea C. F. R. cerea materialul necesar specialiștii necesari.

După câteva zile de lative, s'au iscat din nou le greutăți și, mai întâi înțelegeri, cum întotdeauna se întâmplă la noi când e vorba să înțelegem ceva trainic.

Camera de Comerț nunțat să mai aducă cuție situația acestor nenorocite, iar oamenii putut să vadă cinevrea binele. Măini ne au lucrat în această

Ce a urmat se știe: me ajutoare din partea autonome a drumurilor dela județ, pentru a cercă o reparare de la ceră a șoselei naționale pentru a se arunca în ochii mulțimii.

Ce trebuie să nădlăcăni?

In primul rând, să ne credă în promisiuni: doresc să-și vadă linia ta trasată, sau șoseauațională reparată. Promisiunile înseamnă timp amereu — până când se se promitenților nu sunt legate de voturile.

Dar nădlăcăni trebuie să uniască cu toții, în front pentru salvarea lor de pe graniță, cerând lor în drept să le organize și prestația în natură, subscripția publică ca să se înceapă imediată rile proiectate de ani zile.

Rezistența lor dărză poate să nu impresioneze colo unde mereu glasul n'a avut răsunet, pentru au vorbit ca oameni deștid, un în numele a locuitorii.

Ăsta a fost păcatul marcanilor: s'a făcut politica jurul unei probleme politice mai niciodată rezolvă. Și apoi prea „politicieni” nu are Năcul ca să fie ascultați de fii mari.

Frontul nădlăcănilor, care ne-am mai ocupat, buc să se manifeste cât curând, până când nu t iar o vară fără a se face va.

E datorita intelectualeceți din Nădlac să-și te părinții a eși din situ insuportabilă de azi.

Noi, terminând cu proiectației noastre, pe vom cere, din acest loc, nerea în funcțiune a autoselor C. F. R., instituite form unei legi despre vom serie în curând.

Așteptăm ca parlamentul județului Arad să-și înde nească mandatul primit popor, în puterea lor s aducerea la Nădlac a ac autobuse ale Statului și pararea șoselei.

Di. ministru Richard nasovici vizitează drumul din Ardeal.

Nimeni nu se gândeste conduce pe ministrul comunicațiilor pe șoseaua „națională” Pecica—Nădlac? dul e un simplu club po-

Grigorie Nădlăc